

Notat om afgrænsning af målgruppe for selvtræning

1. Baggrund

Norddjurs Kommune har anmodet KL-konsulenterne om en juridisk vurdering af en række konkrete spørgsmål i forbindelse med afgrænsningen af målgruppen for selvtræning¹ i Norddjurs Kommune.

Norddjurs Kommune har ønsket KL-konsulenternes bistand til afklaring af følgende spørgsmål:

- 1) Er det lovligt at afgrænse målgruppen for selvtræning til alle efterlønsmodtagere og pensionister, som har gennemført et kommunalt genoptræningsforløb? Afgrænsningen betyder, at efterlønsmodtagere og pensionister, der ikke tidligere har gennemført et kommunalt genoptræningsforløb, ikke vil få mulighed for at selvtræne.
- 2) Er det lovligt at afgrænse målgruppen for selvtræning til en bestemt social ydelsesgruppe, f.eks. alle efterlønsmodtagere, førtidspensionister og folkepensionister? – eller skal det være et alderskriterie, f.eks. alle borgere over 67 år? Spørgsmålet relaterer sig til professor, dr. Jur. Karsten Revsbechs bemærkninger i bogen "Kommunernes Opgaver" 2015, kapitel 7.6.1. og 7.6.2, om begunstigelse af enkelte borgere og begunstigelse af grupper af borgere.
- 3) Er det lovligt på ulovbestemt grundlag at tilbyde særligt udsatte grupper, som falder uden for kategoriseringen under spm. 1 og 2, selvtræning i kommunalt regi? Der kan være tale om grupper, som afgrænses på baggrund af sociale- eller sundhedsfaglige kriterier, herunder funktionsevne og helbredsforhold, og som ikke kan benytte alternative træningstilbud i privat- eller foreningsregi.
- 4) Og i tillæg til dette, om det er lovligt at opkræve en takst for selvtræning til et sådant tilbud.

Efter aftale lægger KL-konsulenterne til grund, at den skrevne lovgivning hverken er til hinder for eller hjemler de påtænkte dispositioner i spørgsmål 1-4. KL-konsulenterne har derfor alene foretaget vurderingen på baggrund af kommunalfuldmagtsreglerne. KL-konsulenterne har ikke foretaget en sundhedsfaglig vurdering af, hvilke målgrupper der kan have gavn af selvtræning.

¹ Kommunen har overfor KL-konsulenterne defineret selvtræning sådan: "Selvtræning er et vedligeholdende træningstilbud til efterlønsmodtagere og pensionister i Norddjurs kommune, som har gennemgået et kommunalt træningsforløb. Borgerne træner på egen hånd, og der er ikke personale til stede i kommunens træningslokaler i forbindelse med selvtræning. Borgerne betaler 32 kr. (kostprisen) om måneden for at træne i et af kommunens træningslokaler."

Dato: 19. december 2023

Sags ID: SAG-2023-05588
Dok. ID: 3400338

E-mail: CLBH@kl.dk
Direkte: 3370 3816

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 10

2. Sammenfatning

Spørgsmål 1) Afgrænsning til efterlønsmodtagere og pensionister, som har gennemført et kommunalt genoptræningsforløb

Sammenfattende er det KL-konsulenternes vurdering, at en afgrænsning til pensionister og efterlønsmodtagere, der har gennemført et kommunal genoptræningsforløb, samlet set ikke er i overensstemmelse med kommunalfuldmagtsreglerne.

Det skyldes, at andre, der også måtte have gennemført et kommunalt genoptræningsforløb, uden dog at være enten pensionist eller efterlønsmodtager, også kunne have et tilsvarende behov for selvtræning. Der lægges i den forbindelse navnlig vægt på beskrivelsen af de sundhedsmæssige effekter af motion i kommunens notat af 16. november 2023, der generelt ses at være rettet mod ældre over 65 år. Der argumenteres i kommunens notat så vidt ses ikke for, at der blandt de borgere, der typisk modtager henholdsvis efterløn eller folkepension, skulle være et særligt behov for selvtræning i kommunalt regi.

Spørgsmål 2) Afgrænsning til en bestemt social ydelsesgruppe, fx alle efterlønsmodtagere, førtidspensionister og folkepensionister

Det er KL-konsulenternes vurdering, at målgruppen for selvtræning ikke kan afgrænses alene på baggrund af, om en person modtager en bestemt økonomisk ydelse fra det offentlige. Der henvises navnlig til svaret på spørgsmål 1.

Kriterier for adgangen til en sundhedsydelse skal efter kommunalfuldmagtsreglerne være begrundet i relevante sundhedsmæssige hensyn. Det kan efter omstændighederne fx føre til en afgrænsning til bestemte aldersgrupper, hvis disse sundhedsmæssige hensyn konkret vurderes at være til stede. I det foreliggende tilfælde kunne en sådan afgrænsning fx tage udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens faglige vurderinger ift. til bestemte aldersgrupper.

Den foreslåede afgrænsning af målgruppen for selvtræning til alle borgere der fx er fyldt 67 år, vil således efter omstændighederne kunne være i overensstemmelse med kommunalfuldmagtsreglerne. Dette forudsætter naturligvis tilstedeværelsen af relevante sundhedsmæssige hensyn for netop denne aldersgruppe.

Spørgsmål 3) Afgrænsning til udsatte grupper

Det er KL-konsulenternes vurdering, at målgruppen for selvtræning ikke kan afgrænses alene på baggrund af sociale kriterier. Der henvises navnlig til svaret på spørgsmål 1.

KL-konsulenterne kan imidlertid ikke udelukke, at der ud fra sundhedsfaglige kriterier, herunder på baggrund af funktionsevne og helbredsforhold, kan afgrænses en målgruppe (som ikke er omfattet af kategoriseringen i spørgsmål 1 og 2), og som ikke kan benytte alternative træningstilbud i privat- eller foreningsregi.

Dato: 19. december 2023

Sags ID: SAG-2023-05588
Dok. ID: 3400338

E-mail: CLBH@kl.dk
Direkte: 3370 3816

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 10

Spørgsmål 4) Betaling for målgrupper omfattet af spørgsmål 3

Når en aktivitet er begrundet i almene kommunale interesser, anses forbudet mod opgavevaretagelse med fortjeneste for øje at indebære, at kommunen i sådanne tilfælde *højest* må kræve kostprisen i forbindelse med varetagelsen af disse opgave. Kommunen kan således opkræve kostprisen for selvtræningen. Kommunen kan også lade tilbuddet være gratis for modtagerne.

Der kan ikke uden lovhjemmel tages betaling for en ydelse, som stilles til rådighed med hjemmel i den skrevne lovgivning, fx serviceloven.

3. Faktuelle oplysninger

På et møde den 22. august 2023 behandlede kommunalbestyrelsen et forslag til en ny målgruppe for selvtræning i Norddjurs Kommune.

Forslaget gik ud på, at målgruppen skulle ændres fra alle efterlønsmodtagere og pensionister i Norddjurs Kommune, som har gennemført et kommunalt genoptræningsforløb, til alle borgere i Norddjurs Kommune, der er fyldt 67 år.

Om baggrunden for målgruppeafgrænsningen fremgår følgende af sagen:

*"Det følger af kommunalfuldmagtsreglerne, at en kommune ikke må be-
gunstige enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner, ligesom kommu-
nen ikke må støtte enkeltpersoner ud fra et socialt kriterium (trangskrite-
rium).*

*Ud fra et almennytteskriterium kan en kommune som udgangspunkt derfor
kun gennemføre foranstaltninger, der kommer alle kommunens borgere
eller en sagligt afgrænset kreds af kommunens borgere til gode. På den
baggrund er det forvaltningens vurdering, at der ikke kun kan tilbydes
selvtræning til efterlønsmodtagere og pensionister, der har gennemført et
kommunalt genoptræningsforløb.*

*Det er forvaltningens vurdering, at det er muligt at afgrænse målgruppen
til alle borgere i en bestemt aldersgruppe, her alle borgere i kommunen,
der er fyldt 67 år, da ældre borgere har større risiko for at miste deres
funktionsevne. Derfor er det særligt vigtigt for ældre at vedligeholde krop-
pens bevægelighed, kondition og balanceevne og så vidt muligt bevare
kroppens muskel og knoglestyrke.*" (KL-konsulenternes understregninger)

Om forslagets økonomiske konsekvenser fremgår bl.a. følgende af sagen:

*"Det følger af kommunalfuldmagtens principper, at kommunen ikke må
tjene penge på at udbyde selvtræning, dvs. at betalingen skal ske efter
og i forhold til de udgifter for kommunen, der er forbundet med ordningen
(kostprisen), ligesom det ikke vil være lovligt at tilbyde selvtræning med
en betaling under kostprisen."* (KL-konsulenternes understregning)

Et ændringsforslag medførte, at kommunalbestyrelsen på mødet besluttede, at selvtræning ikke længere skulle være et kommunalt tilbud.

Dato: 19. december 2023

Sags ID: SAG-2023-05588
Dok. ID: 3400338

E-mail: CLBH@kl.dk
Direkte: 3370 3816

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 10

Efter ønske fra et kommunalbestyrelsesmedlem blev sagen behandlet på kommunalbestyrelsens møde den 10. oktober 2023.

På mødet den 10. oktober 2023 besluttede kommunalbestyrelsen, at sagen vedr. forslag til ny målgruppe for selvtræning skulle *"sendes til belysning i forvaltningen med udgangspunkt i det indkomne forslag, og derefter behandling i Voksen- og Plejeudvalget"*.

På Voksen- og Plejeudvalgets møde den 22. november 2023 drøftede udvalget denne yderligere belysning af selvtræning i Norddjurs Kommune.

Til brug herfor havde forvaltningen udarbejdet et notat af 16. november 2023 om, hvordan kommunale træningslokaler anvendes, en præcisering af hvorfor sundhed og motion er godt for ældre borgere, en oversigt over eksisterende tilbud i kommunen og en besvarelse af forskellige politiske, spørgsmål. Følgende fremgår bl.a. heraf:

"Forskning har længe afdækket gevinster for helbredet ved en fysisk aktiv livsstil hos ældre. Det er velkendt at en aktiv livsstil mindsker risikoen for hjertesygdomme, blodpropper, forhøjet blodtryk, stivhed i muskler/led, tidlig dødelighed mv.

Sundhedsstyrelsen anbefaler at ældre på 65 år og derover bør være aktiv mindst 30 minutter om dagen. Den fysiske aktivitet skal være moderat til høj intensitet samt anbefaler Sundhedsstyrelsen at ældre træner kondition, styrketræning (mindst to gange om ugen), bevægelighed og balance (mindst tre gange om ugen). Dette lægger op til, at variation i træningen er at foretrække for at opnå den bedste træning for kroppen, hvilket også afhænger af træningens varighed, regelmæssighed og intensitet...[note med henvisning til rapport fra Sundhedsstyrelsen udeladt].

Flere undersøgelser viser vigtigheden af at ældre lever et aktivt liv med motion og en sund livsstil. Sundhedsstyrelsen udgav i juni 2023 en rapport "Fysisk aktivitet for ældre (+65 år) – Viden om sundhed og forebyggelse", der netop belyser en række positive gevinster ved fysisk aktivitet...[note med henvisning til rapport fra Sundhedsstyrelsen udeladt].

I takt med alderdommen forekommer en reduktion af den fysiske kapacitet, da muskelmasse og muskel- og knoglestyrke bliver mindre. Sundhedsstyrelsen understreger med rapporten "Tab af muskelfunktion og muskelmasse", at særligt styrketræning er vigtigt for ældre for at kunne klare hverdagens gøremål ...[note med henvisning til rapport fra Sundhedsstyrelsen udeladt].

Udover den fysiske sundhed kan fysisk aktivitet også være værdifuldt for den sociale sundhed. Idrættens Analyseinstitut udgav i 2021 rapporten "Ældres motions- og sportsvaner 2020", der underbygger at sport og motion spiller en positiv rolle ift. ensomhed, der er særligt udbredt blandt ældre. Rapporten viser, at ældre gerne vil dyrke motion med andre, og dét at indgå i et fællesskab får større betydning som motivationsfaktor, desto ældre man bliver...[note med henvisning til rapport fra Sundhedsstyrelsen udeladt].

Dato: 19. december 2023

Sags ID: SAG-2023-05588
Dok. ID: 3400338

E-mail: CLBH@kl.dk
Direkte: 3370 3816

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 10

Slutteligt har fysisk aktivitet også en positiv påvirkning på kognitive funktioner såsom hukommelse, sprog, perception mv. Der er moderat til stærk evidens for, at fysisk aktivitet blandt ældre er forbundet med en reduceret risiko for kognitivt forfald og risiko for at udvikle demens... [note med henvisning til rapport fra Sundhedsstyrelsen udeladt].

Visionen i Norddjurs Kommune er at sikre, at alle borgere har mulighed for at leve et sundt og meningsfyldt liv jf. Sundhedspolitikken (2023). Norddjurs Kommune har i 2019 indgået en partnerskabsaftale (kommuneaftale) med Bevæg dig for Livet, der udløber den 31. august 2024. Aftalen har fokus på målgruppen 60+-årige med henblik på at få flere ældre borgere til at dyrke mere motion og blive mere foreningsaktive. Aftalen har desuden sikret flere aktiviteter målrettet til ældre borgeres sundhed.” (KL-konsulenternes understregninger)

Voksen- og Plejeudvalget besluttede at sende sagen i åben høring frem til 1. januar 2024. Udvalget besluttede desuden, at forvaltningen skulle undersøge mulighederne for en særlig visitation for udsatte grupper.

Efter det oplyste behandles sagen på et ekstraordinært møde i Voksen- og Plejeudvalget den 3. januar 2024, derefter i Økonomiudvalget den 9. januar 2024 og endelig i kommunalbestyrelsen den 16. januar 2024.

4. Retsgrundlag

Kommunal støtte til motionsaktiviteter

Kommuner kan med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne stille faciliteter til rådighed for borgerne med henblik på at fremme folkesundheden og idrætslivet i kommunerne. Det kan fx være træningsfaciliteter.

Afgrænsning af målgruppen for motionsaktiviteter

Hvor en kommune lovligt kan støtte en bestemt aktivitet, er det endvidere en betingelse for støttens lovlighed, at sådanne faciliteter stilles til rådighed for alle kommunens borgere eller for en kreds af borgere, der er afgrænset efter saglige kriterier². Denne afgrænsning må altså ses i forhold til det kommunale formål med tildelingen.

Det er fast antaget, at kommuner ikke uden lovhjemmel kan støtte enkeltpersoner ud fra et økonomisk eller socialt trangskriterium³. Forbuddet mod begunstiggelse af enkeltpersoner uden lovhjemmel gælder også i forhold til grupper af enkeltpersoner.

Økonomisk støtte kan dog gives, hvis der herved varetages en kommunal interesse.

Som et eksempel fra praksis kan nævnes en sag, hvor det daværende Indenrigs- og Sundhedsministeriums⁴ fandt anledning til at vurdere, hvorvidt

² Jf. fx Indenrigsministeriets brev af 1. oktober 1996, der kan findes via dette [link](#) og Ankestyrelsens brev af 19. januar 2021, der kan findes via dette [link](#).

³ Der henvises til Karsten Revsbech, Hanne Ege og Hans B. Thomsen, Kommunerne opgaver, Djøf Forlag, 4. udgave, 2023, side 105ff.

⁴ Jf. Indenrigs- og Sundhedsministeriets brev af 19. juni 2002, der kan findes via dette [link](#).

Københavns Kommunes afgrænsning af, hvilke grupper der kunne modtage gratis hoftebeskyttere, måtte anses for saglig, idet det var oplyst, at alene plejehjemsbeboere havde ret til gratis hoftebeskyttere, uanset om andre ældre måtte have et tilsvarende behov herfor.

I ministeriets udtalelse henvises fsva. kommunernes sygdomsforebyggende ydelser - til Erik Harder, Dansk Kommunalforvaltning II, Opgaver, 2. udg., 1987, side 129 f, hvorfra der i udtalelsen er citeret følgende⁵:

"Kommunernes adgang til at tage initiativer til foranstaltninger på det forebyggende sundhedsområde kan ud fra de foranstående eksempler og udviklingen på sundhedsområdet ikke anses for undergivet begrænsninger, men det er en betingelse for lovligheden af nye foranstaltninger, at der fastsættes bestemte kriterier for adgangen, og disse kriterier må være begrundet i relevante sundhedsmæssige hensyn. I så fald kan en foranstaltning være afgrænset til at omfatte bestemte aldersgrupper, der er særligt truede, f.eks. kvinder i en vis aldersgruppe, uanset at et sådant kriterium ikke ville kunne accepteres som grundlag for en afgrænsning ved en foranstaltning med socialt formål. Afgørende for lovligheden vil det endvidere være, at der gives forskrifter for, hvorledes det faglige skøn udøves, herunder at der kan føres tilsyn fra kommunalbestyrelsens side med ordningens administration." (KL-konsulenternes understregning)

Ministeriet udtalte bl.a. følgende⁶:

"Indenrigs- og Sundhedsministeriet har imidlertid noteret sig, at Københavns Kommune har oplyst, at ordningen med tildeling af hoftebeskyttere til netop plejehjemsbeboere er udtryk for en forsøgsordning, og at det på længere sigt er hensigten, at kommunens tilbud i fremtiden skal omfatte alle borgere over 65 år i kommunen.

Det fremgår endvidere af sagens oplysninger, at årsagen til, at Københavns Kommunen har valgt foreløbigt at begrænse ordningen til plejehjemsbeboere, navnlig er, at plejehjemsbeboere efter kommunens opfattelse er i højrisikogruppe i forhold til lårbenshalsbrud; en vurdering, der bekræftes af Sundhedsstyrelsens ovenfor under pkt. 2 angivne oplysninger om, at ca. en tredjedel af hoftebruddene sker hos ældre i plejeboliger, og at der alene er dokumentation for en forebyggende effekt overfor denne gruppe af ældre. Det bemærkes også, at Sundhedsstyrelsen har oplyst, at hoftebeskyttere bør udleveres af sundhedspersonale, der samtidig yder en udførlig instruktion i anvendelsen, og at hoftebrud næsten udelukkende forekommer blandt ældre over 65 år.

Ud fra en samlet vurdering af ovennævnte hensyn finder Indenrigs- og Sundhedsministeriet herefter ikke, at Københavns Kommunes forsøgsordning med tildeling af gratis hoftebeskyttere til plejehjemsbeboere må antages at være udtryk for en usaglig forskelsbehandling og dermed i strid med den almindelige forvaltningsretlige lighedsgrundsætning." (KL-konsulenternes understregning)

Dato: 19. december 2023

Sags ID: SAG-2023-05588
Dok. ID: 3400338

E-mail: CLBH@kl.dk
Direkte: 3370 3816

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 10

⁵ Udtalelsens afsnit 4.4.

⁶ Udtalelsens afsnit 4.4.

Som et yderligere eksempel fra praksis kan nævnes, at en kommunes trafik-økonomiske interesser har kunnet begrunde, at pensionister fik rabat ved køb af abonnementskort til kommunens bybusser mv⁷.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har også i sin praksis accepteret, at en kommune efter kommunalfuldmagtsreglerne lovligt kunne etablere en ældrepolitik. Som eksempel kan nævnes kommunalt tilskud til køb af tilskudsberettigede hjemmeserviceydelser som tilkøb til den visiterede hjemmehjælp⁸. Det var en betingelse, at tilbuddet ikke alene blev ydet til en bestemt gruppe af ældre, der var afgrænset efter sociale kriterier, fx på grundlag af lov om social bistand.

Dækning af omkostninger ved at stille motionsfaciliteter til rådighed

Det er ikke en kommunal opgave at opnå fortjeneste ved kommunens virksomhed. Det skyldes, at kommunens hovedformål er varetagelse af almennyttige opgaver i overensstemmelse med de regler, som lovgivningsmagten har fastsat, og på baggrund af skattefinansiering.

Når en aktivitet er begrundet i almene kommunale interesser, anses forbudet mod opgavevaretagelse med fortjeneste for øje at indebære, at kommunen i sådanne tilfælde *højest* må kræve kostprisen i forbindelse med varetagelsen af disse opgave⁹.

De ydelser, som stilles til rådighed for borgerne efter kommunalfuldmagtsreglerne, stilles i nogle tilfælde gratis til rådighed for borgerne¹⁰.

5. KL-konsulenternes vurdering

5.1. Spørgsmål 1) Afgrænsning til efterlønsmodtagere og pensionister, som har gennemført et kommunalt genoptræningsforløb

Spørgsmål 1 indebærer en toleddet afgrænsning, der både afgrænser målgruppen til borgere, 1) som modtager bestemte økonomiske ydelser fra det offentlige, og 2) som har gennemført et kommunal genoptræningsforløb.

Første led i afgrænsningen (pensionister og efterlønsmodtagere)

Et kommunalt tilbud efter kommunalfuldmagtsreglerne, skal stilles til rådighed for alle kommunens borgere eller for en kreds af borgere, der er afgrænset efter saglige kriterier.

De er således efter kommunalfuldmagtsreglerne et krav, at der i den konkrete sag kan peges på saglige grunde til, at målgruppen afgrænses som forudsat i spørgsmål 1.

⁷ Jf. Indenrigsministeriets brev af 3. maj 1989, der kan findes via dette [link](#).

⁸ Jf. Indenrigsministeriets skrivelse af 7. marts 1997 (2. k.kt., j.nr. 1996/1110/35-6, der kan findes via dette [link](#).

⁹ Der henvises til beskrivelsen af gældende ret, i det daværende Økonomi- og Indenrigsministeriums "*Forslag til Lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed*" (der var i offentlig høring men ikke blev fremsat), side 10. Forslaget kan findes via dette [link](#).

¹⁰ Der henvises til Karsten Revsbech, Hanne Ege og Hans B. Thomsen, Kommunerne opgaver, Djøf Forlag, 4. udgave, 2023, side 42f.

På den ene side kan der argumenteres for, at en afgrænsning til borgere, der modtager bestemte økonomiske ydelser fra det offentlige, ikke er lovlig, da en kommune ikke uden lovhjemmel kan støtte enkeltpersoner ud fra et økonomisk eller socialt transskriterium.

Til støtte herfor kan fx henvises til Indenrigsministeriets skrivelse af 7. marts 1997, omtalt under afsnit 4¹¹, hvor det bl.a. anført som en betingelse, at tilbuddet ikke alene blev ydet til en bestemt gruppe af ældre, der var afgrænset efter sociale kriterier, fx på grundlag af lov om social bistand.

Der kan på den anden side argumenteres for, at en afgrænsning til pensionister og efterlønsmodtagere er saglig. Det skyldes imidlertid ikke disse personers modtagelse af de omhandlede ydelser, men at disse persongrupper i vidt omfang aldersmæssigt svarer til de persongrupper, der er peget på i kommunens notat af 16. november 2023 som relevante for tilbuddet. I notatet peges således på de sundhedsgavnige effekter af træning hos ældre over 65 år, idet det herved lægges til grund, at afgrænsningen, baserer sig på en faglig vurdering af, at netop disse borgere har en gavnlig effekt af selvtræning.

På det foreliggende grundlag er der efter KL-konsulenternes vurdering mest der taler for, at en afgrænsning der *alene* baseres på første led (pensionister og efterlønsmodtagere) ikke kan anses for at være i overensstemmelse med kommunalfuldmagtsreglerne.

Andet led i afgrænsningen (gennemført et kommunal genoptræningsforløb)
Det kan argumenteres for, at en afgrænsning til befolkningsgrupper, der har gennemført et kommunalt genoptræningsforløb kan være sagligt. Det skyldes, at der fra et juridisk perspektiv kan argumenteres for en sammenhæng mellem gennemførelsen af et genoptræningsforløb og behovet for et efterfølgende tilbud om vedligeholdende selvtræning. Hvorvidt der er en sundhedsfaglig sammenhæng herimellem, kan KL-konsulenterne ikke vurdere.

Samlet vurdering af spørgsmål 1

Sammenfattende er det KL-konsulenternes vurdering, at en afgrænsning til pensionister og efterlønsmodtagere, der har gennemført et kommunal genoptræningsforløb, samlet set ikke er i overensstemmelse med kommunalfuldmagtsreglerne.

Det skyldes, at andre, der også måtte have gennemført et kommunalt genoptræningsforløb, uden dog at være enten pensionist eller efterlønsmodtager, også kunne have et tilsvarende behov for selvtræning. Der lægges i den forbindelse navnlig vægt på beskrivelsen af de sundhedsmæssige effekter af motion i kommunens notat af 16. november 2023, der generelt ses at være rettet mod ældre over 65 år. Der argumenteres i notatet så vidt ses ikke for, at der blandt de borgere, der typisk modtager henholdsvis efterløn eller folkepension, skulle være et særligt behov for selvtræning i kommunalt regi.

Dato: 19. december 2023

Sags ID: SAG-2023-05588
Dok. ID: 3400338

E-mail: CLBH@kl.dk
Direkte: 3370 3816

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 8 af 10

¹¹ Indenrigsministeriets skrivelse af 7. marts 1997 (2. k.kt., j.nr. 1996/1110/35-6, der kan findes via dette [link](#).

5.2. Spørgsmål 2) Afgrænsning til en bestemt social ydelsesgruppe, fx alle efterlønsmodtagere, førtidspensionister og folkepensionister

Det er KL-konsulenternes vurdering, at målgruppen for selvtræning ikke kan afgrænses alene på baggrund af, om en person modtager en bestemt økonomisk ydelse fra det offentlige. Der henvises navnlig til svaret på spørgsmål 1, jf. afsnit 5.1.

Særligt om afgrænsning på baggrund af alder

Kriterier for adgangen til en sundhedsydelse skal efter kommunalfuldmagtsreglerne være begrundet i relevante sundhedsmæssige hensyn. Det kan efter omstændighederne fx føre til en afgrænsning til bestemte aldersgrupper, hvis disse sundhedsmæssige hensyn konkret vurderes at være til stede. I det foreliggende tilfælde kunne en sådan afgrænsning fx tage udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens faglige vurderinger ift. til bestemte aldersgrupper.

Den foreslåede afgrænsning af målgruppen for selvtræning til alle borgere der fx er fyldt 67 år, vil således efter omstændighederne kunne være i overensstemmelse med kommunalfuldmagtsreglerne. Dette forudsætter naturligvis tilstedeværelsen af relevante sundhedsmæssige hensyn for netop denne aldersgruppe. Til illustration henvises til argumentationen i udtalelsen fra det daværende Indenrigs- og Sundhedsministerium til Københavns Kommune, der er omtalt i afsnit 4.

Alternativt kan eventuelt, jf. svaret på spørgsmål 1, anvendes et supplerende kriterium om gennemførelse af et kommunalt genoptræningsforløb, hvis der sundhedsfagligt belæg for, at personer der har gennemført et sådant forløb, har et særligt behov for selvtræning.

5.3. Spørgsmål 3) Afgrænsning til udsatte grupper

Det er KL-konsulenternes vurdering, at målgruppen for selvtræning ikke kan afgrænses alene på baggrund af sociale kriterier. Der henvises navnlig til svaret på spørgsmål 1, jf. afsnit 5.1.

KL-konsulenterne kan imidlertid ikke udelukke, at der ud fra sundhedsfaglige kriterier, herunder på baggrund af funktionsevne og helbredsforhold, kan afgrænses en målgruppe (som ikke er omfattet af kategoriseringen i spørgsmål 1 og 2), og som ikke kan benytte alternative træningstilbud i privat- eller foreningsregi.

KL-konsulenterne bemærker dog, at kommunalfuldmagtsreglerne ikke kan anvendes til at udvide anvendelsesområdet for tilbud, der måtte være hjemlet i lovgivningen, fx serviceloven. KL-konsulenterne har jf. afsnit 1 ikke undersøgt, om der findes lovbestemte tilbud til den omhandlede målgruppe.

5.4. Spørgsmål 4) Betaling for målgrupper omfattet af spørgsmål 3

Når en aktivitet er begrundet i almene kommunale interesser, anses forbudet mod opgavevaretagelse med fortjeneste for øje at indebære, at kommunen i sådanne tilfælde *højest* må kræve kostprisen i forbindelse med varetagelsen af disse opgave. Der er også eksempler på, at ydelser, som stilles til rådighed for borgerne efter kommunalfuldmagtsreglerne, gratis til rådighed for borgerne.

Dato: 19. december 2023

Sags ID: SAG-2023-05588
Dok. ID: 3400338

E-mail: CLBH@kl.dk
Direkte: 3370 3816

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 9 af 10

Der kan ikke uden lovhjemmel tages betaling for en ydelse, som stilles til rådighed med hjemmel i den skrevne lovgivning, fx serviceloven eller sundhedsloven.

Dato: 19. december 2023

Sags ID: SAG-2023-05588
Dok. ID: 3400338

E-mail: CLBH@kl.dk
Direkte: 3370 3816

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 10 af 10